

проникають в кишківник кліща, де під впливом ферментів кишківника вони розпадаються на субмікроскопічні тільця, які надалі проникають в слинні залози кліща.

Кровосисних комах (механічні носії) можуть перенести анаплазм від одних тварин до інших в процесі живлення кров'ю, однак в їх організмі вони не розмножуються, тому передавання анаплазм повинні статися дуже швидко – не пізніше, ніж через 5 хвилин після живлення на хворій тварині.

Клінічні прояви. Тривалість інкубаційного періоду при анаплазмозі у тварин різна і варіює від 3 тижнів до 3 місяців. Основними клінічними ознаками є різко виражена анемія, лихоманка непостійного типу, у важких випадках – висока температура до 42⁰С, слаба жовтушність слизових оболонок, прогресуюче виснаження, набряки, прискорення дихання, порушення функцій ССС і ШКТ.

Лікування. При анаплазмозі тварин лікування, так само як і при бабезіозах, повинно проводитися комплексно, як симптоматично, так і специфічно. В якості симптоматичних заходів при запорах дають глауберову сіль, емульсії з рослинних масел, а потім препарати, стимулюючі діяльність ШКТ – молочну кислоту. Для стимуляції кровотворення призначають мікроелементи у вигляді солей: сірчану кислоту мідь, хлористий кобальт протягом 10 днів всередину у вигляді розчинів, а також ін'єкції вітамінів групи В (Аміновіт, Гамавіт). Слабким і тваринам з порушенням серцевої діяльності потрібно вводити кофеїн або камфору. Для специфічного лікування найкраще використовувати Доксіциклін кожні 2 годин протягом 14-28 діб. Можливе переливання крові.

Отже, захворювання на анаплазмоз часто проходить паралельно з піроплазмозом, тому потрібно більш досконаліше проводити дослідження тварин для виявлення захворювання. А ще краще проводити своєчасну профілактику у вигляді обробки від кліщів.

УДК 636.7.09:616-07:579.834

Михайленко Є. Д., студентка IV курсу відділення «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Федянович А. М., викладач ветеринарних дисциплін,
Новомосковський коледж Дніпровського державного аграрно-економічного
університету, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., Україна

ПАТОГЕНЕТИЧНА ДІЯ СПІРОХЕТ BORRELIA ТА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБИ ЛАЙМА У СОБАК

Хвороба Лайма – досить небезпечне інфекційне захворювання, яке зустрічається у всіх диких, домашніх тварин і інколи у людей. Звичайно ж, значно більше шансів виявитися укушеними – саме у псів. Актуальність даної теми досить висока, тому що ця хвороба досить швидко прогресує по території України.

Ймовірність зараження на бореліоз найбільш велика в лісових ландшафтах помірного кліматичного поясу в весняно-літній період, в цей час кліщі найбільш активні. *Borrelia* разом зі слиною кліща попадає прямо у кров і розповсюджується по всіх органах та системах разом з потоком крові, де розмножується і заселяється у серці, нирках, печінці та інших органах. Симптоматично це проявляється почервонінням у місцях скупчення та розмноження спірохет – «мігруюча еритема». *Borrelia* має здібність прикріплюватися до внутрішньої

стінки судин, проходить через міжклітинний простір і гематоенцефалітний бар'єр, що обумовлює дуже тяжкі клінічні прояви.

Характер і інтенсивність проявів залежать від типу вірусу, стану імунітету собаки і від стадії розвитку хвороби. Стан собаки дуже важкий, періоди дуже високої температури чергуються з її спадами. У захворювання виділяють 3 чіткі стадії, хоча основним проявом є кульгавість. 1 стадія: у цей період вірус себе зазвичай ніяк не проявляє зовні, але відбувається його активне розмноження в організмі тварини. Перша гостра стадія бореліоза продовжується 3 місяці. З'являється у перші дні – еритема навколо місця укусу. 2 стадія: продовжується до 6 місяців і проявляється більш яскраво. Через 2-2,5 місяці у собаки з'являється кульгавість. Спостерігається невиражений набряк і почервоніння одного, рідше двох або більш суглобів. Кульгавість носить епізодичний характер і продовжується не більш 2-4 днів. В середньому приступи повторюються один раз в 10-11 місяців. При дослідженні виявляються патологічні зміни у колінному, ліктьовому суглобах. Появляється депресія, апатія (або навпаки агресія), в'ялість, відсутність апетиту, приступи тахікардії. Можливий перехід артрити в хронічну форму. Уражається головний та спинний мозки, як наслідок діагностують енцефаліт, часткові парези кінцівок. Дуже часто спостерігається при бореліозі нефрит. 3 стадія: перехід хвороби у хронічну форму і ураження основних органів життєдіяльності. Стадія стійких порушень. Уражуються нирки та печінка, є порушення серцево-судинної системи. Розвиваються необоротні процеси в нервовій системі – порушується координація рухів, змінюється поведінка. Уражається також сечовидільна система, від чого постійно нарастають ознаки важкого токсичного отруєння. В особливо тяжких випадках від тварини постійно йде неприємний запах сечі. Прогноз при виникненні таких симптомів – досить несприятливий, так як немає гарантій того, що вдасться повністю вилікувати тварину.

У сучасній ветеринарній практиці застосовуються наступні методи діагностики хвороби Лайма у собак: 1. Розгорнутий та біохімічний аналіз крові для оцінки функціонування нирок, печінки та підшлункової залози собаки. Обов'язкове визначення рівня цукру в крові. 2. Мікроскопічний аналіз мазку крові дозволить в деяких випадках поставити паралельний діагноз на піроплазмоз собак. 3. Дослідженням фекалій виключають кишкових паразитів. 4. Дослідження крові на стан водно-сольового обміну, щоб виключити причини зневоднення та порушення електролітного балансу. 5. Аналіз сечі для виявлення інфекції сечових шляхів або інших захворювань. Аналіз на визначення білка в сечі та мікроскопія допоможе оцінити якість сечоутворювальної функції нирок. 6. ЕКГ для визначення аномального серцевого ритму, що може вказати на основні проблеми з серцем. 7. Специфічні серологічні та імунохімічні методи, які дозволять виявити присутність в організмі борелій та їх продуктів життєдіяльності. Діагноз ставиться на сукупності декількох показників: клінічних проявів, наявності укусу кліща, виключення інших діагнозів та вище зазначених методів діагностування.

При лікуванні хвороби Лайма у собак використовують антибіотики (препарати пеницилінового або тетрациклінового ряду, а також цефалоспорины), для покращення стану тварини Катозал (він допоможе нормалізувати обмінні

реакції в організмі). При серйозних ураженнях суглобів, можна використовувати протизапальні нестероїдні препарати. Захворілу тварину слід помістити в сухе і достатньо тепле приміщення. Слід не надавати фізичних навантажень для улюбленця в період захворювання.

Отримані результати патогенетичної дії на організм собак спірохет *Borrelia* та проведення діагностики покращить рівень знань про прогресуючу на території України хворобу Лайма.

УДК 636.084:619.4

Михалків В. В., студент II курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – Решетник А. О., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ФУЗАРІОТОКСИКОЗУ СВИНЕЙ

Вирощування високопродуктивних тварин потребує, насамперед, створення міцної кормової бази і повноцінної годівлі, відповідно до віку і продуктивності. Зниження якості кормів може бути пов'язане з порушенням зоогігієнічних вимог заготівлі, зберігання, приготування до згодовування чи транспортування. Мікроскопічні гриби, як невід'ємний компонент екосистеми, присутні на усіх етапах виробництва, транспортування, зберігання, переробки і використання зерна та зернопродуктів. У процесі життєдіяльності гриби продукують мікотоксини, котрих вважають найбільш небезпечними контамінантами кормів та харчових продуктів у природних умовах. При порушенні технології заготівлі кормів і неправильному їх зберіганні, корми часто уражаються грибковою мікрофлорою. Шкідливий вплив кормів, уражених грибковою мікрофлорою, пов'язаний з утворенням токсичних речовин, які виділяються грибками, накопиченням продуктів розпаду поживних речовин корму, а також здатністю деяких видів грибків при надходженні в організм з кормом і повітрям, паразитувати в тканинах і органах тварин. У господарстві спостерігали захворювання фузаріотоксикозом серед свинопоголів'я.

Метою досліджень було вивчити ураженість концентрованих кормів токсичними грибками; встановити рівень токсичності ураженого корму; вивчити клінічний перебіг токсикозу серед поголів'я свиней та розробити систему лікувально-профілактичних заходів.

Підозрілий в ураженні грибковою флорою корм та компоненти з яких він виготовлявся піддавались органолептичному дослідженню та мікологічному контролю в лабораторних умовах. Токсико-біологічний контроль корму проводили методом проби на шкірі кроля. Лабораторне дослідження крові проводили за загальноприйнятими методиками. Клінічне обстеження хворих тварин здійснювали згідно існуючого плану клінічного обстеження.

Суміші концентрованих кормів, які використовуються для годівлі тварин виготовляють у господарстві. На другий день, після того, як свиням згодували концентровані корми з нововиготовленої партії, проявились наступні ознаки захворювання: пригнічення, зниження або втрата апетиту, у деяких тварин –